

Курило Т. М.,

Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, м. Київ, Україна

ВИКЛАДАННЯ ОХОРОНОЗДОРОВЧОГО ПРАВА В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Тези виступу на Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Концептуальні засади розвитку охороноздоровчого права та законодавства України про охорону здоров'я», м. Київ, Академія адвокатури України, 14 березня 2013 року

Кафедрою управління охороною здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика, використовуючи дані за 2008–2012 рр. було проаналізовано, як відбувається підготовка лікарів – організаторів охорони здоров'я на післядипломному рівні за напрямком «Правові основи менеджменту». Зокрема, були проаналізовані навчальні програми, тематичні плани та звіти про роботу кафедри.

Аналіз показав, що в процесі вивчення розділу «Правові основи менеджменту» на циклах спеціалізації, стажування, передатестаційних циклах слухачі знайомляться з правовими системами світу та їх історичним походженням, судовою системою України, загальними та спеціальними принципами права.

В розділі тематики трудового права поміж іншого вивчають принципи трудового права, особливості укладання трудових та колективних договорів, опрацьовують зразки зазначених документів та на їх основі готуються власні; детально вивчають особливості звільнення працівників, як за власною ініціативою, так і за ініціативою власника, питання матеріальної та дисциплінарної відповідальності, а також ряд інших особливостей врегулювання трудових відносин в охороні здоров'я.

Тематика медичного права поділяється на загальну та спеціальну частину.

В загальній частині відбувається знайомство з історичним розвитком медичного права, сучасним законодавством в сфері охорони здоров'я, міжнародно-правовим регулюванням в цій сфері.

При розгляді особливої частини – з правами та обов'язками медичних працівників та пацієнтів, окремими видами правовідносин в медичній сфері, відповідальністю за правопорушення та ін.

Практичні заняття проводяться не лише на кафедрі, а й на базах закладів охорони здоров'я м. Києва,

Дніпропетровська, Сімферополя, Кіровограда, Черкас, Чернігова та інших міст України.

Під час проведення занять було виявлено ряд проблемних моментів, на які, на нашу думку, варто звернути увагу на додипломному рівні.

1. Вивчення майбутніми лікарями основ правознавства та знайомство з основними нормативними актами, що регулюють діяльність сфери охорони здоров'я.

Як показало опитування клінічних ординаторів та лікарів суміжних спеціальностей (не організаторів охорони здоров'я), більшість із них не була знайома ні з основами права, ні з жодним із нормативних актів. Лише незначна частина опитаних знайомилася з Конституцією України.

Стає зрозуміло, чому переважна більшість лікарів не в змозі відповісти на прості запитання пацієнтів. Наприклад, відповідно до чого має відбуватися те чи інше обстеження для певних категорій населення, чи той чи інший вид лікування, і на ряд інших. Тобто в більшості випадків медичні працівники керуються в своїй роботі не нормами, а звичаями. Скільки при цьому прав пацієнтів може порушуватися, починаючи з реєстрації і закінчуючи випискою пацієнта? Це з однієї сторони, а з іншої, медичний персонал також не завжди усвідомлює свої права та способи їх захисту.

На жаль, правовий нігілізм зустрічаються не лише серед практикуючих лікарів, але й серед організаторів охорони здоров'я.

2. Опрацювання принципів застосування норм.

Навіть коли практикуючі лікарі чи організатори охорони здоров'я були знайомі з нормами, то не завжди розуміли, як їх правильно використати. При цьому, ряд організаторів охорони здоров'я скаржилися на проблеми з забезпечення дисципліни в підпорядкованих закладах, що свідчить про неспромож-

ність застосування керівниками дисциплінарних заходів, передбачених в даних випадках.

Звісно були й інші проблемні питання за окремими напрямками, та загалом їх можна окреслити вищезазначеними положеннями.

Вважаємо також недостатнім вивчення розділу «Правові основи менеджменту» лише керівниками закладів та їх заступниками. Завідуючі відділень, лікарі, провізори також повинні бути обізнані з основами

трудового, медичного чи фармацевтичного права.

Є недостатнім і той обсяг годин, який відводиться для вивчення зазначеного напрямку. Даного часу фахівцям не вистачає для опрацювання необхідних нормативних актів та ознайомлення з особливостями застосування норм.

Підвищенню правової культури фахівців в галузі охорони здоров'я сприятиме також введення вивчення зазначеної тематики на додипломному рівні.